

ชินกฤต บรรยงค์ : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการเดินทางไปโรงเรียน: กรณีศึกษาในเขต
จังหวัดนครราชสีมา (FACTORS INFLUENCING MODE OF TRAVEL TO
SCHOOL: A CASE STUDY OF NAKHON RATCHASIMA) อาจารย์ที่ปรึกษา :
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สังจากาจ จอมโนนเขวา, 71 หน้า.

ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับเป็นประเทศที่แออัดระดับโลกและจังหวัดนครราชสีมา
เป็นพื้นที่หนึ่งในประเทศไทยที่ประสบปัญหาดังกล่าวเนื่องจากเป็นศูนย์กลางความเจริญโดยเฉพาะ
อย่างยิ่งพื้นที่บริเวณโรงเรียนที่มีนักเรียนจำนวนมากเดินทางด้วยยานพาหนะส่วนบุคคลก่อให้เกิด
ปัญหาการจราจรติดขัด ดังนั้นการจัดการระบบขนส่งสาธารณะจึงถูกนำมาใช้เพื่อแก้ปัญหา
โดยสาธารณะเป็นรูปแบบการขนส่งสาธารณะที่นักเรียนใช้บริการซึ่งการพัฒนา นโยบายเพื่อให้
นักเรียนใช้รถโดยสารสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องเข้าใจการตัดสินใจเกี่ยวกับปัจจัย
ในการเลือกรูปแบบการเดินทางของนักเรียน โดยการศึกษาก่อนหน้านี้พบว่า การตัดสินใจในการ
เลือกรูปแบบการเดินทางของนักเรียนถูกตัดสินใจโดยผู้ปกครองและได้มุ่งเน้นเฉพาะปัจจัยทางด้าน
สิ่งแวดล้อมเท่านั้น ในขณะที่การศึกษาปัจจัยทางจิตวิทยาสามารถนำไปสู่การอธิบายพฤติกรรม
เลือกรูปแบบการเดินทางที่ดียิ่งขึ้น จึงได้ทำการศึกษปัจจัยทางจิตวิทยาเพื่อเลือกรูปแบบการ
เดินทางไปโรงเรียนเป็น 3 การศึกษาโดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรศึกษาอยู่ในพื้นที่เขต
เมืองนครราชสีมา

การศึกษาที่ 1 การสร้างแบบจำลองสมการ โครงสร้างเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการ
เลือกรูปแบบการเดินทางไปโรงเรียนและพัฒนาแบบจำลองสมการ โครงสร้างภายใต้กรอบแนวคิด
ทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผนในการเลือกรูปแบบการเดินทางไปโรงเรียน เก็บข้อมูลด้วย
แบบสอบถามจากกลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรศึกษาอยู่ในพื้นที่เขตเมืองนครราชสีมาจำนวน 680
ตัวอย่างวิเคราะห์ด้วยแบบจำลองสมการ โครงสร้าง พบว่า เมื่อพิจารณาระหว่างกลุ่มผู้ใช้
รถจักรยานยนต์และผู้ใช้รถโดยสารสาธารณะปัจจัยด้านความตั้งใจในการใช้รถโดยสารสาธารณะ
ส่งอิทธิพลมากที่สุดต่อการเลือกรูปแบบการเดินทางไปโรงเรียน โดยได้รับอิทธิพลจากทัศนคติ การ
คล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรมและเมื่อพิจารณากลุ่มผู้ใช้รถยนต์ส่วนบุคคล
และผู้ใช้รถโดยสารสาธารณะปัจจัยด้านความตั้งใจในการใช้รถโดยสารสาธารณะส่งอิทธิพลมาก
ที่สุดต่อการเลือกรูปแบบการเดินทางไปโรงเรียน โดยได้รับอิทธิพลจากทัศนคติ การคล้อยตามกลุ่ม
อ้างอิง การรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรม ซึ่งผลจากการศึกษานี้สามารถนำไปออกแบบนโยบายใน
การสนับสนุนให้นักเรียนลดการเดินทางด้วยยานพาหนะส่วนบุคคลมาใช้รถโดยสารสาธารณะใน
การเดินทางไปโรงเรียน

การศึกษาที่ 2 การศึกษาเพื่อหาปัจจัยในการเลือกรถโดยสารสาธารณะในการเดินทางไปโรงเรียน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม 680 ตัวอย่างวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการถดถอยโลจิสติกภายใต้กรอบแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผน พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้รถโดยสารสาธารณะได้แก่ ความตั้งใจที่จะใช้รถโดยสารสาธารณะ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการใช้รถโดยสารสาธารณะ และทัศนคติต่อการใช้บริการรถโดยสารสาธารณะ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้สามารถใช้เพื่อกำหนดนโยบาย การขนส่งที่ส่งเสริมให้นักเรียนใช้รถโดยสารสาธารณะและลดปัญหาการจราจรติดขัดบริเวณ โรงเรียน

การศึกษาที่ 3 การสร้างแบบจำลองเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรถโดยสารสาธารณะในการเดินทางไปโรงเรียนและพัฒนาแบบจำลองสมการโครงสร้างภายใต้กรอบแนวคิด ทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพในการเลือกรถโดยสารสาธารณะในการเดินทางไปโรงเรียน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจำนวน 633 ตัวอย่างวิเคราะห์ข้อมูลด้วยแบบจำลองสมการโครงสร้าง พบว่าสิ่งชักนำสู่การปฏิบัติส่งอิทธิพลต่อการเลือกใช้รถโดยสารสาธารณะมากที่สุด รองลงมาการ รับรู้อุปสรรคส่งอิทธิพลต่อการไม่เลือกใช้รถโดยสารสาธารณะและแรงจูงใจด้านสุขภาพส่ง อิทธิพลต่อการเลือกใช้รถโดยสารสาธารณะซึ่งผลการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ส่งเสริมให้นักเรียนให้ใช้รถส่งสาธารณะในการเดินทางไปโรงเรียนเพิ่มขึ้น

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

CHINNAKRIT BANYONG : FACTORS INFLUENCING MODE OF
TRAVEL TO SCHOOL: A CASE STUDY OF NAKHON RATCHASIMA.
THESIS ADVISOR : ASST. PROF. SAJJAKAJ JOMNONKWA, Ph.D.,
71 PP.

FACTORS/MODE OF TRAVEL/SCHOOL

Thailand is ranked as an overcrowded country in the world and Nakhon Ratchasima is an area in Thailand that experiences the problem, especially in the school area where many students use personal vehicles to go. This causes traffic congestion. Therefore, public transportation management has been used to solve problems. As a public bus is a mode of transportation students use, the developed policy to efficiently promote students to use public buses indispensably requires the understanding of the factors for their travel mode choice. The previous studies have found that the student's travel mode choice is decided by parents and focused on only environmental factors, while the study of psychological factors potentially lead to better explanation on the behavior of school-travel mode. Therefore, this research has conducted 3 studies to investigate psychological factors for school-travel mode choice. The sampled group in this study consisted of parents whose children are studying at the secondary school level in Mueang Nakhon Ratchasima District.

Study 1: Structural Equation Modeling was established to analyze the factors Influencing the School- Travel Mode choice and develop Structural Equation Model under the Theory of Planned behavior. The data were collected from 680 parents and analyzed by using Structural Equation Modeling. it was found that when considering between motorcycle users and public bus users, the factor of Intention to use public

